

مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس سبک دلبستگی و شادکامی با میانجی‌گری عملکرد خانوادگی

ناهید کرمانی^۱، فریده دوکانه‌ای‌فرد^۱

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: رضایت زناشویی از مهم‌ترین شاخص‌های کیفیت زندگی می‌باشد که توجه ویژه به عوامل مؤثر بر آن، ضروری است. هدف از انجام پژوهش حاضر، طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس سبک‌های دلبستگی و شادکامی با میانجی‌گری عملکرد خانوادگی بود.

روش‌ها: این مطالعه، یک تحقیق توصیفی-تحلیلی-مقطعی بود. جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل تمامی زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره و راهنمایی انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش شهر تهران در سال‌های ۹۵-۱۳۹۴ بود. حجم نمونه شامل ۲۰۰ زوج بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شده بودند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات عبارت از پرسش‌نامه‌ی سنجش عملکرد خانواده بر مبنای الگوی McMaster، پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی شادکامی Oxford بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون همبستگی Regression, Pearson چند متغیری و طراحی مدل معادلات ساختاری با به کارگیری نرم‌افزار Lisrel استفاده شد.

یافته‌ها: عملکرد خانواده نقش میانجی‌گری معنی‌داری در ارتباط بین شادکامی با رضایت زناشویی دارد ($P < 0/010$). شادکامی، ارتباط معنی‌دار مثبتی بر روی رضایت زناشویی دارد ($P < 0/010$). از بین سبک‌های دلبستگی، تنها سبک دو سوگرا، ارتباط معنی‌داری بر روی رضایت زناشویی ندارد ($P > 0/050$). با افزودن نقش میانجی عملکرد خانواده در ارتباط بین سبک دلبستگی و رضایت زناشویی، تنها سبک دلبستگی ایمن با رضایت زناشویی، ارتباط معنی‌دار دارد ($P < 0/010$).

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش، حاکی از آن است که سبک دلبستگی و میزان شادکامی زوجین در کنار کیفیت عملکرد خانوادگی زوجین عاملی اثرگذار و مهم در بهبود رضایت زناشویی زوجین می‌باشد.

واژگان کلیدی: وضعیت زناشویی؛ رضایت؛ خانواده؛ عملکرد؛ سبک زندگی؛ شادکامی

ارجاع: کرمانی ناهید، دوکانه‌ای‌فرد فریده. مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس سبک دلبستگی و شادکامی با میانجی‌گری عملکرد خانوادگی. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۳۹۹؛ ۳۸ (۵۹۳): ۷۲۰-۷۱۴.

(۳). برخی مطالعات تأیید نموده‌اند که بالاترین سطح رضایت زناشویی متعلق به زوجینی بود که سبک دلبستگی ایمن داشتند؛ در حالی که بالاترین سطح ناراضایتی زناشویی، متعلق به همسرانی بود که سبک دلبستگی اجتنابی داشتند (۴-۵). علاوه بر سبک‌های دلبستگی، شادکامی نیز عاملی مؤثر در روابط و رضایت زناشویی می‌باشد (۶). شادکامی، مقدار ارزش مثبتی است که یک فرد برای خود قایل می‌شود (۷). شادکامی، دارای سه جزء اصلی شامل عاطفه‌ی مثبت، فقدان عاطفه‌ی منفی و رضایت از زندگی است (۸). فردی که از شادکامی

مقدمه

رابطه‌ی زناشویی به عنوان مهم‌ترین و اساسی‌ترین رابطه‌ی انسان توصیف شده است. یکی از جنبه‌های حیاتی روابط زناشویی، رضایتی است که همسران در رابطه‌ی خویش احساس و تجربه می‌کنند (۱). رضایت زناشویی، نقش مهمی در حفظ تعادل در زندگی و جو عاطفی و عملکرد خوب در زندگی دارد (۲). یکی از مهم‌ترین عوامل در رضایت زناشویی، سبک دلبستگی است. دلبستگی یک احساس متقابل است و هر دو طرف به عنوان منبع محبت برای یکدیگر عمل می‌کنند

۱- دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

۲- استادیار، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

نویسنده‌ی مسؤل: فریده دوکانه‌ای‌فرد؛ استادیار مشاوره، گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران

Oxford بودند.

پرسش‌نامه‌ی سنجش عملکرد خانواده: پرسش‌نامه‌ی سنجش عملکرد خانواده بر مبنای الگوی MaMaster دارای ۵۳ گویه می‌باشد. این پرسش‌نامه، شامل خرده‌مقیاس‌های ارتباط، آمیزش عاطفی، ایفای نقش، عملکرد کلی، حل مشکل، همراهی عاطفی و کنترل رفتار می‌باشد. این پرسش‌نامه در مقیاس چهار طبقه‌ای لیکرتی تنظیم شده است که به هر سؤال، نمره‌ای بین ۱-۴ تعلق می‌گیرد. نمره‌ی بالاتر، نشان‌دهنده‌ی عملکرد سالم و نمرات پایین‌تر، نشان‌دهنده‌ی عملکرد ضعیف خانواده است. روایی نسخه‌ی اصلی پرسش‌نامه، ۰/۸۱ گزارش شده است. روایی این پرسش‌نامه، ۰/۸۱ و پایایی آن نیز ۰/۷۸ گزارش شده است (۱۱).

پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی ENRICH: در این مطالعه، از نسخه‌ی ۲۷ سؤالی پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی ENRICH استفاده شد. این پرسش‌نامه، شامل دوازده خرده‌مقیاس است که عبارت از پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، مسایل شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و فرزندان، بستگان و دوستان، نقش‌های مساوات طلبی و جهت‌گیری عقیدتی ساخته شده است. این پرسش‌نامه، در قالب مقیاس لیکرتی پنج درجه‌ای تنظیم شده است. تفسیر نمره بدین شرح است که هر چه نمره کمتر باشد، یعنی رضایت زناشویی پایین و هر چه نمره بیشتر باشد، میزان رضایت زناشویی بیشتر است. روایی این پرسش‌نامه ۰/۷۳ (۱۰) و پایایی آن در پژوهش حاضر، ۰/۷۶ گزارش شده است.

پرسش‌نامه‌ی شادکامی Oxford: پرسش‌نامه‌ی شادکامی Oxford شامل ۲۹ گویه است. هر گویه، با مقیاس لیکرتی به صورت ۴ درجه‌ای تدوین شده است. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه، به صورت نمره‌ی ۱ (کاملاً مخالفم) تا نمره‌ی ۴ (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری شده است. تفسیر نمرات بدین شرح است که نمره‌ی بالاتر، نشانه‌ی شادکامی بیشتر است. روایی نسخه‌ی اصلی این پرسش‌نامه، ۰/۷۸ گزارش شده است. روایی این پرسش‌نامه ۰/۸۰ (۱۲) و پایایی آن در این پژوهش، ۰/۸۳ گزارش شده است.

مقیاس دل‌بستگی بزرگسال: مقیاس دل‌بستگی بزرگسال یک آزمون ۱۵ سؤالی است و سه سبک دل‌بستگی ایمن، اجتنابی و دو سوگرا را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت می‌سنجد. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه، بدین شرح است که نمره‌ی ۱ به «کاملاً مخالفم»، نمره‌ی ۲ به «مخالفم»، نمره‌ی ۳ به «نظری ندارم»، نمره‌ی ۴ به «موافقم» و نمره‌ی ۵ به «کاملاً موافقم» تعلق می‌گیرد. روایی این پرسش‌نامه مورد تأیید قرار گرفته است و پایایی این ابزار نیز در این پژوهش ۰/۸۷ گزارش شده است. روایی نسخه‌ی اصلی پرسش‌نامه نیز ۰/۷۹ گزارش شده است (۱۳).

بیشتری برخوردار است، آرامش و احساس امنیت بیشتر، تصمیم‌گیری راحت‌تر، میزان کار مطلوب و مشارکت بیشتر، زندگی سالم و پرانرژی و در نهایت زندگی رضایتمندانه‌تری دارد (۹).

نتایج تحقیق دیگر نیز بیانگر آن است که خلق مثبت و شادکامی، می‌تواند سهم زیادی در تبیین رضایتمندی زناشویی داشته باشد (۱۰). چنین به نظر می‌رسد که سبک دل‌بستگی و شادکامی با رضایت زناشویی در زوجین ارتباط دارد؛ اما این که «عوامل و مؤلفه‌های آن چگونه تعامل می‌کنند و بر رضایت زناشویی تأثیر می‌گذارند؟» و یا «اگر عملکرد خانوادگی در این زمینه به عنوان متغیر میانجی مطرح شود، چه نقشی در این معادله خواهد داشت؟»، چندان مشخص نیست.

اگر چه پژوهش‌هایی راجع به روابط رضایت زناشویی با سبک دل‌بستگی و شادکامی انجام شده است، اما این مطالعات بیشتر متمرکز بر رابطه‌ی دو طرفه بوده است که تنها منجر به شناسایی کیفیت روابط دو طرفه‌ی متغیرها می‌شود و نگاه یکپارچه و جامع‌تری از نقش متغیرهای پیش‌گفته با میانجی‌گری نقش عملکرد خانوادگی فراهم نمی‌کند. مطالعه‌ی پیشینه‌ی پژوهش نیز نشان می‌دهد پژوهشی که به بررسی روابط بین این متغیرها در قالب یک مدل ساختاری پرداخته باشد، منتشر نشده است. بر همین اساس، پژوهش حاضر با هدف ارایه‌ی یک مدل ساختاری جهت پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس سبک دل‌بستگی و شادکامی با نقش میانجی‌گری عملکرد خانواده انجام شد. همچنین، سهم هر یک از متغیرهای سبک دل‌بستگی و شادکامی با نقش میانجی‌گری عملکرد خانوادگی در پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بررسی گردید.

روش‌ها

پژوهش حاضر، با توجه به شاخص‌ها و اهداف تحقیق، توصیفی-همبستگی از نوع اکتشافی-متوالی و هدایت شده بود. جامعه‌ی آماری در این پژوهش، شامل تمامی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و راهنمایی انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش شهر تهران می‌باشد. حجم نمونه در این پژوهش، شامل ۲۰۰ زوج بود که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. به این دلیل، از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده شد که جامعه‌ی آماری پژوهش در مراکز مشاوره‌ی ناحیه‌های مختلف مناطق تهران پراکنده بودند؛ از این رو، مناطق تهران در قالب چهار خوشه‌ی منطقه‌ی شرق، منطقه‌ی غرب، منطقه‌ی شمال و منطقه‌ی جنوب در نظر گرفته شد و شرکت‌کنندگان از این چهار خوشه به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش، شامل پرسش‌نامه‌ی سنجش عملکرد خانواده‌ی McMaster، پرسش‌نامه‌ی رضایت زناشویی Evaluation and nurturing relationship issues, communication and happiness (ENRICH)، مقیاس دل‌بستگی بزرگسال و پرسش‌نامه‌ی شادکامی

با توجه به نتایج گزارش شده در جدول ۲، رابطه‌ی بین تمام متغیرهای میانجی و پیش‌بین با ابعاد و نمره‌ی کل رضایت زناشویی از لحاظ آماری معنی‌دار بوده است.

مدل ساختاری مفروضه‌ی پژوهش در شکل ۱ گزارش شده است. همان‌طور که در این مدل مشخص شده است، متغیرهای دلبستگی و شادکامی به عنوان متغیرهای برون‌زاد و عملکرد خانواده به عنوان متغیر میانجی محسوب می‌شوند که به پیش‌بینی متغیر رضایت زناشویی می‌پردازند.

طبق یافته‌های این تحقیق، ضریب استاندارد پیش‌بینی رضایت زناشویی از طریق متغیر شادکامی مثبت و معنی‌دار بود. از بین سبک‌های دلبستگی، سبک دو سوگرا، تأثیر معنی‌داری بر روی رضایت زناشویی ندارد؛ با این حال، تأثیر دو سبک دیگر دلبستگی یعنی سبک‌های ایمن و اجتنابی بر روی رضایت زناشویی معنی‌دار است. تأثیر عملکرد خانواده نیز بر روی رضایت زناشویی به صورت مستقیم و معنی‌دار است (جدول ۳).

در جدول Bootstrapping ۴، نتیجه‌ی آزمون برای بررسی نقش میانجی عملکرد خانواده در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی و میزان شادکامی زوجین با رضایت زناشویی گزارش شده است. طبق یافته‌های مندرج در جدول ۴، عملکرد خانوادگی ارتباط بین سبک دلبستگی ایمن یا رضایت زناشویی را میانجی‌گری می‌کند ($B = 0/048, P < 0/010$). با این حال، عملکرد خانوادگی نقش میانجی معنی‌داری را در ارتباط بین دلبستگی اجتنابی و رضایت زناشویی ($B = 0/009, P > 0/050$) و دلبستگی دو سوگرا و رضایت زناشویی ($B = -0/010, P > 0/050$) ایفا نمی‌کند. همچنین، مطابق با یافته‌های گزارش شده در جدول ۳، مشخص شد که عملکرد خانواده، نقش میانجی‌گرانه‌ی معنی‌داری در ارتباط بین شادکامی و رضایت زناشویی دارد ($B = 0/035, P < 0/010$).

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آزمون همبستگی Pearson Regression چند متغیری استفاده شد. همچنین، به منظور طراحی مدل معادلات ساختاری، از روش معادلات ساختاری و شیوه‌ی آماری تحلیل مسیر با نرم‌افزار Lisrel استفاده گردید.

یافته‌ها

طبق نتایج گزارش شده در جدول ۱، تعداد شرکت‌کنندگان ۲۰۰ زن و ۲۰۰ مرد بودند. بیشترین فراوانی سنی مربوط به گروه سنی ۳۱-۴۰ سال (۴۷/۲۵ درصد) بود و در فراوانی مدرک تحصیلی نیز بیشتر شرکت‌کنندگان دارای مدرک تحصیلی کارشناسی (۶۲/۷۵ درصد) بودند.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پژوهش

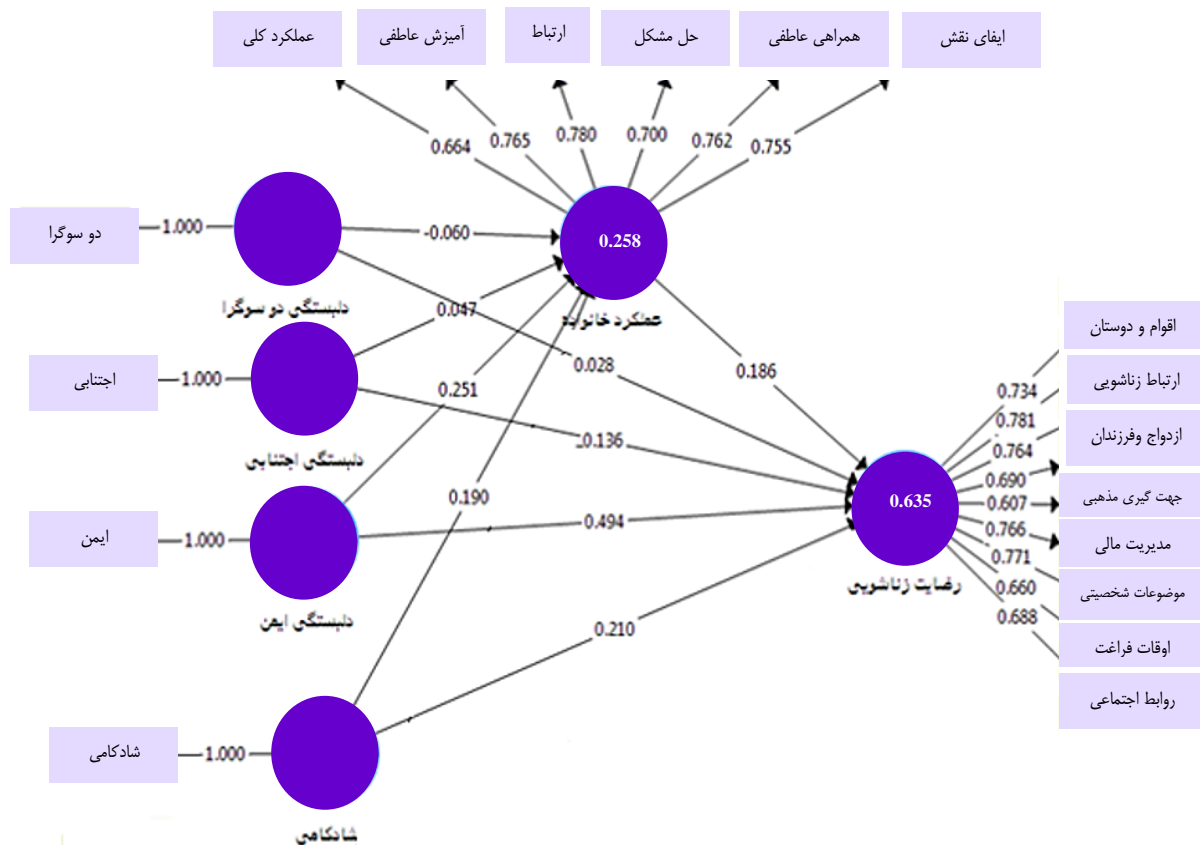
متغیر	سطوح	فراوانی	تعداد (درصد)
جنسیت	زن	۲۰۰	۲۰۰ (۵۰/۰۰)
	مرد	۲۰۰	۲۰۰ (۵۰/۰۰)
سن (سال)	کل	۴۰۰	۴۰۰ (۱۰۰)
	۲۰-۳۰	۱۲۵	۱۲۵ (۳۱/۲۵)
	۳۱-۴۰	۱۸۹	۱۸۹ (۴۷/۲۵)
	۴۱-۵۰	۷۰	۷۰ (۱۷/۵۰)
	۵۱-۶۰	۱۴	۱۴ (۳/۵۰)
	< ۶۰	۲	۲ (۰/۵۰)
مدرک تحصیلی	کل	۴۰۰	۴۰۰ (۱۰۰)
	دیپلم	۲۱	۲۱ (۵/۲۵)
	فوق دیپلم	۳۶	۳۶ (۹/۰۰)
	لیسانس	۲۵۱	۲۵۱ (۶۲/۷۵)
	فوق لیسانس	۹۱	۹۱ (۲۲/۷۵)
	دکتری	۱	۱ (۰/۲۵)
	کل	۴۰۰	۴۰۰ (۱۰۰)

جدول ۲. ماتریس ضریب همبستگی بین مؤلفه‌های سبک دلبستگی و شادکامی با میانجی‌گری عملکرد خانوادگی

متغیر	موضوعات شخصیتی	ارتباط زناشویی	حل تعارض	مدیریت مالی	اوقات فراغت	روابط جنسی	ازدواج و فرزندان	اقوام و دوستان	جهت‌گیری مذهبی	رضایت زناشویی
دلبستگی ایمن	** ۰/۵۱۴	** ۰/۵۳۲	** ۰/۴۴۲	** ۰/۴۹۸	** ۰/۴۱۱	** ۰/۴۶۳	** ۰/۴۵۹	** ۰/۴۲۷	** ۰/۳۵۲	** ۰/۶۳۴
دلبستگی اجتنابی	** -۰/۲۸۴	** -۰/۳۰۸	** -۰/۲۹۴	** -۰/۲۸۰	** -۰/۲۰۴	** -۰/۲۵۳	** -۰/۱۹۶	** -۰/۲۴۸	** -۰/۱۸۷	** -۰/۳۴۹
دلبستگی دو سوگرا	** -۰/۱۸۲	** -۰/۱۸۹	** -۰/۱۳۰	** -۰/۱۷۷	** -۰/۱۶۵	* -۰/۱۰۳	* -۰/۱۱۸	۰/۰۷۶	۰/۰۸۰	** -۰/۱۸۹
شادکامی	** ۰/۴۰۹	** ۰/۴۲۱	** ۰/۲۷۷	** ۰/۴۰۷	** ۰/۳۸۵	** ۰/۴۰۷	** ۰/۳۶۰	** ۰/۴۲۶	** ۰/۲۷۹	** ۰/۵۲۲
عملکرد خانواده	** ۰/۳۵۹	** ۰/۴۰۰	** ۰/۳۴۰	** ۰/۳۸۷	** ۰/۳۱۱	** ۰/۳۸۰	** ۰/۳۸۹	** ۰/۳۴۰	** ۰/۳۰۰	** ۰/۴۹۴

* معنی‌داری در سطح $P < 0/050$

** معنی‌داری در سطح $P < 0/010$

شکل ۱. مدل ساختاری مفروض شده‌ی پژوهش

عملکرد خانواده نقش میانجی‌گری معنی‌داری بین شادکامی با رضایت زناشویی دارد. شادکامی نیز تأثیر معنی‌دار مثبتی بر روی رضایت زناشویی دارد. از بین سبک‌های دلبستگی، تنها سبک دو سوگرا ارتباط معنی‌داری با رضایت زناشویی ندارد. با افزودن نقش میانجی عملکرد خانواده در

بحث

پژوهش حاضر با هدف طراحی مدل ساختاری مناسب برای پیش‌بینی رضایت زناشویی زوجین بر اساس سبک دلبستگی و شادکامی با میانجی‌گری عملکرد خانوادگی انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که

جدول ۳. ضرایب استاندارد مستقیم Regression مدل مفروض شده‌ی پژوهش

مقدار P	آزمون t	خطای انحراف معیار	ضریب استاندارد	مؤلفه‌های مورد بررسی
< ۰/۰۰۱	۸/۲۵۴	۰/۰۳۶	۰/۲۹۷	تمایز یافتگی ≤ رضایت زناشویی
< ۰/۰۰۱	۵/۲۰۵	۰/۰۴۵	۰/۲۳۶	تمایز یافتگی ≤ عملکرد خانواده
۰/۰۰۲	۳/۱۸۹	۰/۰۴۳	-۰/۱۳۶	دلبستگی اجتنابی ≤ رضایت زناشویی
۰/۵۰۶	۰/۶۶۵	۰/۰۷۰	۰/۰۴۷	دلبستگی اجتنابی ≤ عملکرد خانواده
< ۰/۰۰۱	۱۰/۶۸۶	۰/۰۴۶	۰/۴۹۴	دلبستگی ایمن ≤ رضایت زناشویی
< ۰/۰۰۱	۳/۹۹۹	۰/۰۶۳	۰/۲۵۱	دلبستگی ایمن ≤ عملکرد خانواده
۰/۴۰۰	۰/۸۱۱	۰/۰۳۳	۰/۰۲۸	دلبستگی دو سوگرا ≤ رضایت زناشویی
۰/۲۵۳	۱/۱۴۴	۰/۰۵۲	-۰/۰۶۰	دلبستگی دو سوگرا ≤ عملکرد خانواده
< ۰/۰۰۱	۵/۹۹۶	۰/۰۳۵	۰/۲۱۰	شادکامی ≤ رضایت زناشویی
< ۰/۰۰۱	۳/۹۸۷	۰/۰۴۸	۰/۱۹۰	شادکامی ≤ عملکرد خانواده
< ۰/۰۰۱	۵/۲۳۹	۰/۰۳۶	۰/۱۸۶	عملکرد خانواده ≤ رضایت زناشویی

جدول ۴. آزمون Bootstrapping برای بررسی نقش میانجی عملکرد خانواده در ارتباط بین سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی

مقادیر آماری	ضریب استاندارد	خطای انحراف معیار	آزمون t	مقدار P
دلبستگی اجتنابی $\leq$ عملکرد خانواده $\leq$ رضایت زناشویی	۰/۰۰۹	۰/۰۱۳	۰/۶۴۶	۰/۵۱۸
دلبستگی ایمن $\leq$ عملکرد خانواده $\leq$ رضایت زناشویی	۰/۰۴۸	۰/۰۱۵	۳/۰۷۴	۰/۰۰۲
دلبستگی دو سوگرا $\leq$ عملکرد خانواده $\leq$ رضایت زناشویی	-۰/۰۱۰	۰/۰۱۰	۱/۰۶۵	۰/۲۸۸
شادکامی $\leq$ عملکرد خانواده $\leq$ رضایت زناشویی	۰/۰۳۵	۰/۰۱۱	۳/۲۱	۰/۰۰۱

ارتباط بین سبک دلبستگی و رضایت زناشویی، تنها سبک دلبستگی ایمن با رضایت زناشویی ارتباط معنی‌دار دارد. در رابطه با نتایج یافته‌ها راجع به سبک دلبستگی، می‌توان گفت که این یافته‌ها همسو با یافته‌های پژوهش‌های بیرامی (۱۴)، پناباد و همکاران (۱۵)، ساکی و مکوندی (۱۲)، رجیبی و همکاران (۱۶)، Bochner (۱۳) و نیز Kasinec (۱۷) می‌باشند. در تبیین همسویی یافته‌ها، می‌توان گفت که سبک دلبستگی ایمن با حس درونی شده‌ی خودارزشمندی، راحتی و صمیمیت در ارتباطات نزدیک توصیف می‌شود. بنابراین، انتظار می‌رود افرادی که دارای سبک دلبستگی ایمن هستند، در روابط خود با افراد نزدیک از صمیمیت بیشتری برخوردار باشند. سبک دلبستگی ایمن، باعث تسهیل عملکرد و شایستگی در روابط بین فردی می‌شود و مقاومت روانی را ارتقا می‌دهد. همچنین، ویژگی باعث می‌شود که افراد در سختی‌های زندگی زناشویی مدیریت بهتری از آن داشته باشند و این خود منجر به بهبود رضایت زناشویی می‌شود. این ویژگی افراد با سبک دلبستگی ایمن نیز می‌تواند دلیل دیگری بر رضایت آن‌ها از زندگی زناشویی باشد.

سلامت روان می‌باشند و افراد شادکامی هستند. مورد دیگر، رابطه‌ی بین عملکرد خانوادگی و رضایت زناشویی است. طبق پژوهش‌ها، عملکرد خانواده با رضایت زناشویی رابطه‌ی نزدیکی دارند (۲۰). دلیل این رابطه‌ی نزدیک، همپوشانی است که برون‌داد این دو مفهوم در زندگی خانواده و زوجین دارد. خانواده را نمی‌توان تنها حضور تعدادی از افراد که در یک فضای فیزیکی و روان‌شناختی کنار هم قرار دارند دانست. خانواده، یک سیستم اجتماعی، فرهنگی و روان‌شناختی تلقی می‌شود که ادراکات درونی شده‌ی مشترک و مفروضات و تفاهات مشترک از اهداف زندگی در آن نمایان است (۲۱). بنابراین، زن و مرد که هسته‌ی اصلی یک خانواده را تشکیل می‌دهند، با وجود دیدگاه‌های مشترک در زندگی، رضایت آن‌ها از روابط زناشویی نیز می‌تواند بهبود یابد.

نتیجه‌گیری

رضایت زناشویی، به عنوان عامل مهم در تعیین موفقیت یا عدم موفقیت روابط زناشویی، می‌تواند تأثیر مثبت و سازنده‌ای در کارآمدی عملکرد زناشویی داشته باشد. همچنین، با توجه به این که شادکامی زوجین و وجود سبک دلبستگی ایمن بین زوجین، می‌تواند عملکرد خانوادگی را بهبود بخشد و از این طریق، به افزایش رضایت زناشویی زوجین کمک کند. از این رو، پیشنهاد می‌شود که شادکامی و سبک دلبستگی به عنوان مؤلفه‌هایی که هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیر مستقیم از طریق میانجی‌گری نقش عملکرد خانواده به بهبود رضایت زناشویی منجر می‌شود، مورد استفاده قرار گیرد.

در رابطه با سبک دلبستگی اجتنابی نیز پژوهش آریا (۱۱) نشان می‌دهد که افراد با سبک دلبستگی اجتنابی، احتمال بیشتری دارد که درگیر روابط جنسی آنی و ناگهانی با افرادی خارج از رابطه‌ی زناشویی شوند و این گونه افراد، تمایلی به برقراری روابط صمیمی درازمدت ندارند. چنین ویژگی‌هایی، باعث می‌شود که روابط زناشویی که یک رابطه‌ی صمیمی و درازمدت است، با چالش روبه‌رو شود. در رابطه با شادکامی نیز یافته‌های این پژوهش همسو با یافته‌های پژوهش‌های Keller (۶)، Quidbach و همکاران (۷)، Michalos (۹) و ساکی و مکوندی (۱۲) می‌باشند. در تبیین این همسویی، می‌توان گفت که شادکامی نمود هیجان‌ات مثبت، رضایت از زندگی و نبود هیجان‌ات منفی از جمله افسردگی و اضطراب می‌باشد (۱۸). افراد شادکام از میزان مطلوبیت کیفیت زندگی خود قضاوت مثبتی دارند و افرادی هستند که زندگی خود را دوست دارند (۱۹). بنابراین، می‌توان گفت که افرادی که رضایت از زندگی زناشویی دارند، در واقع افرادی هستند که زندگی خود را دوست دارند و پر از شور، هیجان‌ات مثبت و

تشکر و قدردانی

این مقاله، برگرفته از پایان‌نامه‌ی دانشجویی مقطع دکتری رشته‌ی مشاوره مصوب در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن می‌باشد. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند تا از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش به ویژه انجمن اولیا و مربیان آموزش و پرورش شهر تهران صمیمانه تقدیر و تشکر کنند.

References

- Nahidi M, Nahidi Y, Kardan G, Jarahi L, Aminzadeh B, Shojaei P, et al. Evaluation of sexual life and marital satisfaction in patients with anogenital wart. *Actas Dermosifiliogr* 2019; 110(7): 521-5.
- Xie J, Zhou ZE, Gong Y. Relationship between proactive personality and marital satisfaction: A spillover-crossover perspective. *Pers Individ Dif* 2018; 128: 75-80.
- Motlagh MJ, Ashtiyani AF, Soleimani AA. Attachment styles, differentiation of self and sexual dysfunction as predictors of marital satisfaction in married women. *Switzerland Research Park Journal* 2013; 102(10): 870-84.
- Boroujerdi FG, Kimiaee SA, Yazdi SAA, Safa M. Attachment style and history of childhood abuse in suicide attempters. *Psychiatry Res* 2019; 271: 1-7.
- Fraley RC, Roisman GI. The development of adult attachment styles: Four lessons. *Curr Opin Psychol* 2019; 25: 26-30.
- Keller T. On simple happiness by Lea Goldberg. *Delos: A Journal of Translation and World Literature* 2018; 33(1): 3-6.
- Quoidbach J, Taquet M, Deseilles M, de Montjoye YA, Gross JJ. Happiness and social behavior. *Psychol Sci* 2019; 30(8): 1111-22.
- Zarini S. The Effectiveness of creativity training on happiness and life orientation of female students in Sari [MSc Thesis]. Tehran, Iran: Allameh Tabataba'i University; 2015. [In Persian].
- Michalos AC. Connecting the quality of life theory to health, well-being and education. New York, NY: Springer; 2017.
- Hoesni SM, Zakaria SM. Marital Satisfaction and General Happiness among urban Malays in Klang Valley. *Int J Recent Technol Eng* 2019; 4(2S10): 97-101.
- Aria N. A Comparison of attachment style and personality characteristics of male students agreeing and disagreeing with their wife's occupation [MSc Thesis]. Tehran, Iran: Allameh Tabataba'i University; 2014. [In Persian].
- Saki K, Makvandi B. The relationship between attachment styles and happiness with family functioning. *Proceedings of the 3rd Iranian Conference on Psychology and Behavioral Sciences*; 2015 Aug 13; Tehran, Iran. [In Persian].
- Bochner Y. The influence of adult attachment style on marital satisfaction in Hasidic/arranged marriages and the impact of marital expectations on the quality of marriage [PhD Thesis]. Washington, DC: Fielding Graduate University; 2016.
- Beirami M. Predicting marital satisfaction on the basis of attachment styles and differentiation components. *J Fundam Ment Health* 2012; 14(53): 66-77. [In Persian].
- Panaabad S, Attari Y, Sadeghi A. The relationship between self-differentiation of religious attitude and attachment styles with marital satisfaction in married students of Islamic Azad University of Ahvaz. *Proceedings of the National Conference on Science and Technology of Psychology, Educational Sciences and Comprehensive Psychology of Iran*; 2017 Jan 19; Tehran, Iran. [In Persian].
- Rajabi G, Jamali A, Taghipour M. The relationship between secure attachment style, self-differentiation (I-position) and marital satisfaction mediating couple optimism. *Journal of Counseling Research* 2016; 14(56): 45-66. [In Persian].
- Kasinec M. Romantic attachment and religious commitment as predictors for marital satisfaction [PhD Thesis]. Minneapolis, MN: Capella University; 2017.
- Aminpoor H, Naghadeh SA. The relationship between hardiness and happiness in students of Payame Noor University. *Naghadeh, Iran: Payame Noor University*; 2014. [In Persian].
- Valizadeh F, Keramat A. Happiness and marital satisfaction in Iran: A systemic review and meta-analysis. *J Sch Public Health Inst Public Health Res* 2019; 17(2): 121-32. [In Persian].
- Parvandi A, Arefi M, Moradi A. The role of family functioning and couples communication patterns in marital satisfaction. *Pathology, Counseling and Family Enrichment* 2016; 2(1): 54-65. [In Persian].
- Al-Darmaki F, Dodeen H, Yaaqeib S, Ahammed S, Jacobson MJ. Predictors of Emirati marital satisfaction: Contributions of psychological health and family functioning. *J Fam Issues* 2019; 40(6): 785-804.

Appropriate Structural Model for Predicting Marital Satisfaction Based on the Attachment Styles and Happiness by Mediating Family Functioning

Nahid Kermani¹, Farideh Dokaneifard²

Original Article

Abstract

Background: Previous research shows that marital satisfaction is one of the most important indicators of quality of life that requires special attention to its influencing factors. The purpose of this study was to design an appropriate structural model for predicting marital satisfaction based on attachment style and happiness mediated by family function.

Methods: In this cross-sectional study, the statistical population included all couples who referred to counseling and guidance centers of Tehran Association of Education and Training, Tehran, Iran, during the years 2015-2016. The sample size was 200 couples who were selected using cluster sampling method. McMaster Family Assessment Device, Enrich Scale Satisfaction Questionnaire, Adult Attachment Scale, and Oxford Happiness Inventory were used as research tools. Pearson correlation test, multivariate regression test, and structural equation modeling were used for data analysis.

Findings: Family function had a significant mediating role in the relationship between happiness and marital satisfaction ($P < 0.010$). Happiness had a positive effect on marital satisfaction ($P < 0.010$). Among attachment styles, only ambivalent style did not have a significant effect on marital satisfaction ($P > 0.050$). By adding the mediating role of family function in the relationship between attachment style and marital satisfaction, only secure attachment style had a significant effect on marital satisfaction ($P < 0.010$).

Conclusion: The findings of this study indicate that couples' attachment style and happiness level are important factors in improving marital satisfaction of couples, as well as quality of family performance.

Keywords: Marital status; Satisfaction; Family; Function; Life style; Happiness

Citation: Kermani N, Dokaneifard F. **Appropriate Structural Model for Predicting Marital Satisfaction Based on the Attachment Styles and Happiness by Mediating Family Functioning.** J Isfahan Med Sch 2020; 38(593): 714-20.

1- PhD Candidate, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

2. Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran

Corresponding Author: Farideh Dokaneifard, Assistant Professor, Department of Counseling, Roudehen Branch, Islamic Azad University, Roudehen, Iran; Email: f_dokaneif@yahoo.com